

VERZOENINGSCOMITE CONGO - BELGIE

Juni 2010

**VERSLAG VAN DE VERZOENINGSBIJEENKOMST
CONGO-BELGIË (19 juni 2010)**

Na twee jaar voorbereidingen was het op 19 juni 2010 zover: het Theater Saint-Michel in Etterbeek stroomde langzaam vol met blanke en zwarte gezichten. Uiteindelijk waren we met een 350-tal, en een goed evenwicht van Congolezen en Belgen. Het onderwerp van de 50-jarige onafhankelijkheid van Congo hing al maanden in de lucht en de media waren er vol van. Iedereen kon zien en horen dat er al veel meer openheid in de media is om de duistere kanten en de gruwelijkheden van de kolonisatie te tonen dan enkele jaren

geleden.

Een belangrijk onderdeel van de voorbereiding van deze conferentie was de **bewustmaking** van de reële geschiedenis van de kolonisatie. Philip Quarles van Ufford (lid van het comité) heeft zich de afgelopen twee jaar grondig verdiept in deze geschiedenis, en een driedelig diepgaand **historisch artikel**¹ geschreven over de wandaden tussen 1885 en 1908. Het is voor alle Belgen verhelderend om deze donkere bladzijden die zo lang voor ons verborgen werden gehouden, ernstig te lezen, om zo de pijn van het Congolese volk een klein beetje te kunnen aanvoelen. Iemand die deze tekst las, zei dat ze ervan gedegouteerd was. Bewustwording is een essentieel onderdeel van de verzoening: de waarheid moet benoemd worden en op tafel komen.

In de aanloop naar deze conferentie heeft het comité alle registers proberen open te trekken en alle open deuren in **de politiek** uitgetoet: er was een gesprek met een senator en een volksvertegenwoordiger van het federale parlement, met een raadgever van de minister van Buitenlandse Zaken, een lid van het Brussels parlement en een schepen van de stad Brussel, en een brief werd geschreven aan de koning (die beleefd antwoordde en ons succes toewenste met ons initiatief). We ervaren dat deze deur een beetje open is, en bidden dat dit in de toekomst veel sterker mag worden.

Voor dit bijzondere verzoeningsevenement waren er ook speciaal twee afgevaardigden gekomen uit Kinshasa, onder wie dr. N'Galasi die in juni 2008 de voorzitter was van het comité dat toen de conferentie in de kathedraal voorbereidde. Ook waren er mensen overgekomen uit Parijs, Duitsland en Nederland. In de voormiddag ging deze buitenlandse groep en enkele andere geïnteresseerden nog een bezoek brengen aan het Koninklijk **Museum** voor Midden-Afrika te Tervuren, om de speciale tentoonstelling rond 50 jaar onafhankelijkheid te bekijken.

A l'occasion du 50ème anniversaire de l'indépendance de la RD Congo
Naar aanleiding van 50 jaar onafhankelijkheid van DR Congo

**Réconciliation
Verzoening**

finalement une année jubilaire !
eindelijk een jubeljaar!

**RDC
DR CONGO** **BELGIQUE
BELGIE**

19 juin/juni 2010
Réunion de réconciliation
verzoeningsbijeenkomst
14h - 17h

Programme varié avec plusieurs orateurs, chorales (Christ Salongo, Groupe Louange, Chris Christensen (EXO...))
et la présence de tous les signataires

Gesponsord programma met verschillende sprekers, zangkoor, en met aanwezigheid van hoopgevoelsten.

Théâtre Saint-Michel
Boulevard St-Michel/Rue Père Eudore Devroye, 2,
1040 Etterbeek
metro Montgomery, Thieffry, tram Solbeau

Entrée gratuite gratis inkom

Contacts: (0032)498574462, 0497411422, 0498731748.
Site web: www.pray4belgium.be/fr-réconciliation

Ed. resp. : J. Demaerel, Rue A. Datinne 38, 1030 Bruxelles

¹ Dit artikel is te vinden op www.pray4belgium.be/nl-verzoening

Om 14u begon dan de eigenlijke grote **verzoeningssamenkomst**. Het programma was zeer gevarieerd. De muziek werd verzorgd door Chris Christensen (van de groep EXO) met een Congolees gelegenheidszangkoor "La Louange": de bekende, Afrikaanse swingende muziek zorgde bij tijden voor warme ambiance in de zaal. Na een inleiding en welkom door Ignace Demaerel en Philip Quarles gaf Lynn Nwagbara (van African Enterprise) een uitleg over de voorgeschiedenis van het Europe-Africa Reconciliation Process dat in 1999 gestart

werd en sindsdien vijf voorbereidende en vijf grote verzoeningsconferenties gehouden had in Europa en Afrika.

Prof. Robert N'Kwim (Universiteit van Kinshasa) die normaal de hoofdtoespraak over de koloniale geschiedenis in Congo zou houden, kon helaas door visumproblemen er niet bij zijn, en werd op het laatste nippertje vervangen door Bertin Tunga die dit met de nodige humor en vlotheid deed. Hij vergeleek zijn taak met het verhaal van Lazarus waar Jezus beval om de steen van het graf weg te rollen en de omstaanders zeiden dat het al stonk na drie dagen – wat moet dan de stank zijn als we de steen van deze geschiedenis van meer dan 100 jaar willen opzij schuiven? Toch riep hij op om gezamenlijk deze steen weg te rollen. Na hem kwam Bernard Mindana, een oudere Congolees die als jonge onderwijzer nog de onafhankelijkheid in 1960 heeft meegemaakt: hij vertelde in zijn persoonlijk **getuigenis** gedetailleerd wat allemaal goed functioneerde in de tijd van de Belgen, maar ook wat vernederend, onderdrukkend en "kolonialistisch" was. We hadden ook een toespraak van Bianca Debaets, Brussels **parlements lid** die zinvolle dingen vertelde over haar betrokkenheid in een werkgroep van parlementsleden die zich met Afrika bezighielden. Toen was het tijd voor een ludieke noot: Pie Tshibanda, in Congolese milieus een (ook van tv) bekend **cabaretier**, trakteerde ons op 20 minuten van de grappigste anekdotes over hoe een Congolees België ervaart, waarbij hij evengoed met zichzelf lachte als met de blanke Europeaan: hij had de zaal zonder probleem mee en de lachsalvo's volgden elkaar op.

Toen kwam het moment dat de **belijdenisbrief**² met alle Belgische zonden, die in juni 2008 in de kathedraal van Kinshasa was voorgelezen onder het oog van regeringsvertegenwoordigers en de nationale pers, opnieuw werd voorgelezen, door dezelfde personen als toen: Ignace Demaerel en Albert Leclercq. Een kort stuk van de video van de conferentie in Kinshasa werd ook getoond om een

² Ook te vinden op www.pray4belgium.be. Deze brief was ondertekend door de Evangelische Alliantie Vlaanderen en de Alliance Evangélique Francophone de Belgique.

impresie te geven van dit grootse gebeuren in een overvolle kathedraal³. Na deze belijdenis werd een tijd gelaten voor stilte om dit te laten doordringen. Toen was het tijd voor de Congolese kant om hierop te reageren: pasteur N'Galasi (Kinshasa) en pasteur Nestor Kamuanga (Brussel) spraken verzoening en vergeving uit en deden een oproep om naar de toekomst te kijken en als gelijkwaardige partners in de toekomst samen te werken.

Deze verzoening werd "bezegeld" met een **profetische (symbolische) act**: drie Belgen en drie Congolezen wasten elkaar de voeten. Raymond Vandeput (Antiochië-netwerk) lichtte de betekenis hiervan toe en Willy De Vylder (Gebedsnetwerk) nam het voortouw. Het was een ontroerende manier om uit te beelden dat in Gods koninkrijk de relaties heel anders horen te zijn dan die van overheersing of superioriteit. Gods kinderen kunnen hierin voorlopers zijn en tonen dat het ook anders kan!

Hierna waren de twee voorzitters van de beide evangelische allianties aan de beurt: Roger Lefèbvre (AEFB) die tegelijk vertelde van zijn eigen ervaringen in Congo en Burundi, en Kris Vleugels (EAV) die uit Daniël hfst 9 sprak over de ballingschap van de Europese kerk. Een tijd van gebed volgde, geleid door Koen Celis (voorzitter van VVP) en pasteur N'Galasi, waarbij blank en zwart hand in hand tot God riepen om een diepgaande verzoening in de harten. Philip presenteerde vervolgens het

sociale project "**Love Congo 2010**": samen met verzoening in woorden willen we deze actie ook kracht bijzetten met daden, en een reuzengrote liefdegift bijeenstellen met alle Belgische kerken. Deze zal geschonken worden aan "Stichting El Shaddai", die in Congo schoolgeld betaalt voor duizenden jongeren⁴. De toespraak van de Brusselse schepen (van Congolese origine) Bertin Mampaka is helaas niet kunnen doorgaan wegens het uitlopen van het programma.

Tot slot las Ignace Demaerel nog een **oproep** voor die op 19 juni gelanceerd werd aan de Belgische regering en aan het

³ Onze Congolese bezoekers wisten ons te vertellen dat deze videobeelden, die in 2008 verschillende keren op verschillende zenders getoond waren, ook nu regelmatig opnieuw uitgezonden werden.

⁴ De volledige uitleg over Stichting El Shaddai vindt u op www.pray4belgium.be, en nog uitvoeriger op www.elshaddai.be. Het ambitieuze doel is om 250.000 € in te zamelen tegen 15 november. Rekeningnummer: Prayer Belgium, 979-6353088-78 (vermelding "Love Congo 2010").

koningshuis om hun officiële en publieke excuses aan te bieden aan Congo voor alle onrecht van de koloniatietijd en erna⁵. Als christenen willen we hierin vooroplopen en de eerste stap zetten, maar we vinden dat uiteindelijk de regering én de koninklijke familie hun verantwoordelijkheid moeten opnemen⁶. Deze petitie zal nog via alle mogelijke kanalen verspreid worden naar christenen, politici en pers. Na de afsluiting van het programma (met "slechts" 1u20 vertraging) was er nog een goed verzorgde **receptie**, waarbij iedereen kon nababbelen en met elkaar kennis maken.

We beseffen zeer goed dat deze samenkomst één fase is in een lang proces. We hebben een hele weg hiervoor afgelegd, maar er valt nog een lange weg te gaan: verzoening moet zich waarmaken "in het veld", in ons dorp, in onze straat. Relaties en samenwerking tussen blank en zwart zijn nog altijd niet evident, van beide kanten niet. De cultuurverschillen zijn erg groot, maar ontslaat dat ons van broederlijke liefde in éénzelfde koninkrijk? Belgen hebben veel te leren en te ontvangen van Afrikaanse kerken, en omgekeerd, maar het water tussen beide is vaak nog diep. Deze verzoening is "huiswerk" voor ons allemaal in ons dagdagelijkse leven. En als we het niet doen, zullen we stukken zegen missen die God voor ons bereid heeft.

Hoe dankbaar we ook zijn voor iedereen die gekomen is en zich ingezet heeft, toch realiseren we ons dat ze in Kinshasa voor eenzelfde initiatief 10.000 mensen bij elkaar krijgen; waarom in België niet? Hoe ver staan we in de bewustwording van onze nationale geschiedenis? Hoe diep leeft dit al bij Belgen én bij Congolezen? Ons gebed gaat verder dat God harten overtuigt en opent, en geestelijke barrières wegneemt. En dat we dit proces ook op regeringsniveau zullen kunnen brengen. We zijn duidelijk nog niet aan het eindpunt...

Drie vraagjes aan u, lezer:

- Overweeg om (persoonlijk of met uw kerk) een éénmalige GROTE gift te geven aan **El Shaddai** (schoolgeld voor Congolese jongeren)
- Onderteken de **petitie** en verspreid ze, om deze verzoening op een hoger niveau te brengen
- Werk mee aan deze verzoening **in jouw straat**, jouw kerk, overal waar je een Congolees/Belg ontmoet

Hartelijk dank namens het verzoeningscomité,
Philip Quarles van Ufford, Ignace Demaerel, Lynn Nwagbara-Badcock, Henry Ekutshu,
Nestor Kamuanga, Bruno Van de Vliet

⁵ De tekst hiervan staat op www.pray4belgium.be, maar er is ook mogelijkheid om deze petitie online te tekenen op <http://www.ipetitions.com/petition/reconciliation/>, tot 1 september.

⁶ Zulke stap van zelfvernedering kan misschien onhaalbaar lijken, maar is in feite in vele landen al gebeurd in gelijkaardige situaties: in Canada en Australië bijv. hebben de regeringen zulke excuses aangeboden aan hun inheemse bevolkingsgroepen die vroeger veel onrecht ondergaan hadden.